

Oponentský posudek dizertační práce

Jméno autora práce: Mgr. Jiří Remr

Název práce:

Teorie a praxe evaluačních šetření v České republice

oponent: doc.RNDr. J.Hendl, CSc

Předložená dizertační práce je zaměřená na popis a rozbor konceptů evaluačního šetření, tak jak se postupně vyvinuly zejména v USA v průběhu posledních desetiletí. Systematicky klasifikuje a komentuje jednotlivé přístupy a teorie evaluace podle jejich atributů a cílů.

Autor se v druhé části práce věnuje metaevaluaci, když si všímá třech oblastí v České republice, kde se standardně provádějí evaluace. Zkoumá vlastnosti realizovaných evaluací a zjištění shrnuje do závěrů a doporučení. Zvolená problematika dizertační práce je bezpochyby aktuální. Evaluace je v Evropě mladým oborem, v České republice jsme zatím stále ve stavu prenatalním. Neexistují ani překlady ani podrobnější původní české publikace. S přihlédnutím k neustálým změnám politik a zásahů nejrůznějšího charakteru by rozvíjení evaluačního šetření mělo mít v takovém dynamickém prostředí nejvyššího priority.

Rozsah práce je 197 stran. Z toho 18 stran tvoří přílohy obsahující kopie jednotlivých formulářů pro sběr dat k evaluaci. Základní soupis bibliografických citací má 257 položek, zvláště je pak uvedeno 6 dokumentů. Autor cituje 7 prací relevantních k obsahu dizertační práce, v nichž figuruje jako autor nebo spoluautor. Formální zpracování celkově odpovídá požadavkům na dizertační práci. Trochu mně překvapilo, že autor v soupisu bibliografických citací u některých časopiseckých prací neuváděl stránky (např. Belson 1967, Bholá 1998, Gaber 2000, Katz 1942, Krasner et al. 1984 atd.)

Ačkoliv autor upozorňuje, že hlavní pozornost věnuje evaluacím v ČR, domnívám se, že uznání zasluhuje také teoretické část. Znamená příspěvek k teoretickému podchycení základů evaluačních přístupů. Ukazuje přesvědčivě, jak je teorie evaluací do hloubky propracována, provádí se v ní porovnání jednotlivých přístupů a strategií. Autor rozebírá bohatou škálu metodologických otázek, které si musí klást každý, kdo se chce evaluaci věnovat v akademickém prostředí. Schází rozbor díla průkopníka tohoto oboru L. Cronbacha, jehož příspěvek k teorii je určitě podstatný.

Práce přináší zajímavé výsledky získané metaevalucí v rámci třech projektů: interní hodnocení škol, hodnocení bakalářských prací a evaluací z oblasti operačních fondů. Autor je schopen formulovat charakteristiky u nás prováděných evaluací a upozornit na problémy, které je nutné řešit. Jde především o otázky zadávání evaluací, použitých metod, kvalitu evaluací a využívání výsledků. V tomto ohledu však podle mne práce není dotažena k jasnějším

závěrům, co je nutné vykonat, aby se evaluace stala uznávanou profesionální a akademickou disciplínou. Šlo by o přirozené vyústění celé práce.

Proto bych doktorandovi položil následující tři otázky:

Do jaké míry je aplikace metaevaluce zastoupena v zahraničí odborné literatuře (evropské, americké)?

Jak si autor představuje přípravu kvalifikovaných evaluátorů a do jaké míry je podle autora nutná univerzitní specializace nebo studijní směr?

Co lze soudit na základě současných odborných textů o souvislostech evaluačního výzkumu a demokracie ?

Dále shrnu svůj názor na předloženou práci do konečného hodnocení.

Závěr

Autor ve své práci provedl jako první u nás rozbor mnoha aspektů základních přístupů k evaluaci, jeho počin je důležitý s přihlédnutím významu této disciplíny v současné situaci změn sociálního systému. Přitom prokázal hluboké znalosti dosavadní rozsáhlé a teoreticky náročné literatury. Některé postupy uplatnil adekvátně v třech evaluačních projektech. Získané výsledky jsou užitečné a zajímavé a lze je využít také při výuce, protože směřují kromě jiného do oblasti hodnocení závěrečných univerzitních prací. Doporučuji urychlené publikování celého textu disertace.

Obsah práce organicky navazuje na dosavadní pedagogickou a vědeckou činnost doktoranda.

Konstatuji, že doktorand svojí dizertační prací prokázal svoji způsobilost samostatně tvořivě vědecky pracovat. Předložená práce splňuje kritéria stanovená pro dizertační práci a proto ji doporučuji k obhajobě. Také doporučuji, aby v případě úspěšné obhajoby dizertační práce byl Mgr. Jiřímu Remrovi udělen akademický titul PhD. ve smyslu příslušného zákona o vysokých školách.

doc. RNDr. Jan Hendl, CSc.

V Praze 8.4.2010